

Oradea

Săptămîna teatrului scurt
(ediția a V-a)

A cincea ediție a „Săptămîinii teatrului scurt”, cum se numește acțiunea teatrală instituționalizată la Oradea*, a inaugurat, în ultima decadă a lunii octombrie, seria colocviilor și competițiilor profesioniștilor teatrului, în stagiunea 1982—1983. Manifestare cu profil distinct, „olimpiada” teatrului scurt aduce cîștiguri însemnate, în ceea ce privește atât teoria cît și practica artistică, lărgind în chip programatic aria posibilităților spectacolului și, într-o bună măsură, contribuind la atragerea unor noi categorii de spectatori.

Îl colective teatrale au participat în acest an la „săptămîna”, cu 13 reprezentații (două în afara concursului), prilej de multe satisfacții pentru publicul orădean, care a putut vedea spectacole de reală tinută, în majoritatea lor reprezentative, înglobînd aportul multor creatori. Interesant, variat, ispititor prin diversitate în primul rînd a fost afișul: de la *Occisio Gregorii...* (Teatrul „Bulandra”) — cariera scenică a acestui bătrîn text de teatru a debutat aici, la Oradea — la două piese scurte de clasicul rus Leonid Andreev (Teatrul de Stat din Oradea — secția română), de la „procesul-verbal” dramatic *Hardughia* de M. R. Iacoban (Teatrul Național din Iași) la iramaticizarea unui text de publicista Oriana Fallaci (Teatrul Național din Tîrgu Mureș), de la un musical sui generis, dezbateri pe teme etice, pentru tineret, *Te voi păstra*, prelucrare scenică a unui roman de Fodor Sándor (Teatrul de Stat din Oradea, secția maghiară) la monodramele lui Aldo Nicola *Fluturi...* *fluturi...* și *Stop pe autostradă* (Teatrul Foarte

Mic) și Kocsis István *Laureata* (Teatrul de Nord din Satu Mare, secția română); cît despre dramaturgia contemporană românească, prezența ei pe afiș a fost covîrșitoare, datorită pieselor semnate de Marin Sorescu, D. R. Popescu, Paul Evrard, M. R. Iacoban, Ion Băieșu. Nivelul reprezentațiilor a fost îndeobște înalt; dar valoroase au apărut mai ales tendințele de improspătare a limbajului teatral, efortul de a propune noi modalități de convenție scenică, de a stabili relații cît mai directe cu publicul. Ca la orice competiție, s-au detașat în clasament echipe „cîștigătoare”, relevîndu-se, pe de lîtă parte, cauzele pierderilor „la puncte” ale celor „învinse”: lipsa inventivității teatrale (*Laureata*) sau, dimpotrivă, gagul gratuit (*Preșul*, Teatrul German de Stat din Timișoara), simbolistica încîlcită (*Paradisul*, Teatrul de Stat din Reșița), diletantism în diversele compartimente ale montării (*Te voi păstra*), neconcordanța dintre viziunea scenografică, metaforizantă, și interpretarea actoricească, incertă, ilustrativă (*Împ în doi*, Teatrul de Stat „Mihai Eminescu” din Botoșani).

Distincțiile au revenit, pe drept, realizărilor de vîrf: Marele premiu al Festivalului, acordat montării *Barbul Văcărescul...* — *Occisio Gregorii...*, a ratificat atitudinea creatoare față de patrimoniul național, cultura teatrală și originalitatea stilistică dovedite de realizatori: regia — Alexandru Tocilescu (premiată), decorul — Dan Jitianu, costumele — Anca Păslaru (premiată și ele), muzica — Iosif Herțea (Diploma specială a juriului). Echipa de actori a făcut aici o exemplară demonstrație de omogenitate interpretativă. Alt premiu important a revenit actriței Illyés Kinga, sensibilă interpretă a admirabilei transpuneri scenice realizate după Oriana Fallaci *Femeia care a vrut să rupă o floare* (regia, Kovács Levente, scenografia, Kelemen Tamás Anna — Teatrul Național din Tîrgu Mureș). Au fost apreciate spiritul caustic și distanțarea ironică manifestate în reprezentația-coupé pe teme „romane” de Leonid Andreev,

* Inițiată de secția de critică teatrală a A.T.M., patronată de revista „Familia” și de Teatrul de Stat din Oradea și desfășurată sub egida Consiliului Culturii și Educației Socialiste, a A.T.M. și a Comitetului de cultură și educație socialistă-Bihor, în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”.

verva jocului colectiv condus de regizorul Sergiu Savin (s-au detașat, dintre interpreți, Ion Mîinea și Cristina Șchiopu).

Secțiunea pieselor de actualitate a adus la rampă demonstrații scenice interesante mai ales prin neta atitudine critică a autorilor față de unele fenomene negative din viața socială: *Hardughia* de M. R. Iacoban, pusă în scenă cu calmă eleganță de Dan Nasta, și coup-ul *Autograful — Serpentina* de Paul Everac, montaj în care actorul Radu Panamarenco se impune prin finețea și precizia cu care incriminează un tip reprobabil.

Ca de obicei, suita spectacolelor a fost însoțită de aplicate discuții la obiect, debateri cu caracter profesional la care au participat regizori, actori, directori de teatre, critici, gazetari, scriitori; în colocviul final s-a încercat redefinirea conceptului de „teatru scurt”, încercări din care am reținut mai ales ideea că specia e mai bogată și mai cuprinzătoare decît se crede. S-a vorbit pe larg despre rigorile ei și despre confuzia terminologică ce o înconjoară (Valentin Silvestru); despre tradițional și modern (Mircea Ghițulescu); despre rolul decisiv al regiei (Du-

mătru Chirilă); despre autonomia artistică a operelor aparținînd acestei specii și despre căutările stilistice, stipulîndu-se caracterul tipologic (nu temporal) al teatrului scurt și efectul lui stimulator în activizarea creativității (Victor Ernest Mașek); despre caracteristicile spațiului scenic adecvat (Octavian Dibrov); despre importanța politică și impactul afișului (Antoaneta C. Iordache); despre imperati-vele profesionalității (Corneliu Dumitruș); despre miza estetică a spectacolelor și validarea lor într-un context competitiv (Natalia Stancu). Calitatea și importanța acestei ediții au fost pe larg relevate (Ion Cojar, Constantin Codrescu, Gheorghe Bunghez, Elisabeta Pop, Mircea Bradu), subliniindu-se aportul benefic al festivalurilor și colocviilor la dinamica vieții teatrale. Teatrul s-a răspuns la comandament — tății, ca un instrument de platforma industrială și mentală — cum l-a „gel — a cîștigat o par- cinea ediție. *„Măi, mi place, fîn- cirea istoriei nu motiveaza spectacolului în Festival.*

Festivalul-concurs de la Tîrgoviște, cărui desfășurare a intrat în tradiția culturală a acestui municipiu, s-au distins cîteva eforturi de creație actoricească. Mențiuni de interpretare au primit: Mariela Alexe, pentru rolul Victoria din pie- sa *Mitraliera* de Dan Tărchilă; ing. Constantin Ioan, pentru rolul Matei Ba- sarab din piesa *Liniștea* de prof. Aurel Trandafir; dr. Victor Șerban Mănescu, pentru rolul Nicolae Titulescu din piesa *Diplomatul* de Virgil Stoenescu; învăță- toarea Maria Costăchescu, pentru reali- zarea spectacolului *Șezătoare la Săliște în 1877* și pentru întreaga sa activitate; profesorul Ion Vădan, pentru realizarea spectacolului *Roata roților*.

Desigur, unul actor amator nu i se pot pretinde performanțe similare cu cele ale actorului profesionist. Este din ce în ce mai limpede că, în afara actorilor-tărani, ale căror exprimări artistice sînt de cele mai multe ori emoționante prin simplitate și naturalețe, actorii amatori sînt marcați de dorința de a-i imita pe profesioniști.

Faptul are și un efect negativ — rez- ultatele nu vor fi niciodată la nivelul pretențiilor —, dar are și un sens po- zitiv, constructiv: actorul amator dispune de dorința și de posibilitatea de a acu- mula cîteva dintre mijloacele tehnice, de a asimila exercițiile obligatorii pentru creșterea capacității sale de exprimare artistică.

... au-
... ora-
... apătii al unor atare
... faptul că oameni ai
MARELE mai variate profesii — de
... de
... — își pot manifesta
Teatete de cultură, sete care
ai dinamică și productivă :
PREMIU lectă la actul cultural. Ieși-
duitate spectatore” a atîtor
Ati, care azi sînt artiști ama-
fenomen social emblematic
PREMI noastră: cultura nu mai
în bun oferit, ci devine un
stență spirituală, în continuă
TREM

... ul pentru care juriul a deli-
lung și furtunos în ceea ce pri-
PREdarea premiilor I și II. Spe ta-
l de cultură a sindicatelor din
cu piesa *Diplomatul* de Virgil
PRI — inspirată din activitatea lui
Titulescu — atestă interesul pen-
le figuri ale istoriei noastre, a
Pindire politică este astăzi confir-
oata roților, spectacol de teatru
(Căminul cultural Gelu din ju-
fatu Mare), expresie a cultului pen-
orea din Albac, oferă o imagine
și cutremurătoare a jertfei aduse
îsculați pe altarul atîtor speranțe
... și umane românești.

DIPLOMA REVISTEI „FAMILIA“ : Radu Panamarencu, pentru rolul Benone Ciaciru din *Serpentina de Paul Everac*, Teatrul Giulești.

DIPLOMA ZIARULUI „CRIȘANA“ : Cristina Șchiopu, pentru rolul Cleopatra din *Frumoasele sabine de Leonid Andreev*, Teatrul de Stat din Oradea.

DIPLOMA ZIARULUI „FAKLYA“ : Fábrián Enikő, pentru rolul Eszter din *Te voi păstra*, dramătizare după un roman de Fodor Sándor, Teatrul de Stat din Oradea (secția maghiară).

DIPLOMA STUDIOULUI DE RADIO-TELEVIZIUNE IAȘI : Ion Miinea, pentru rolurile Marcellus și Scipio din *Calul în Senat* și *Frumoasele sabine de Leonid Andreev*, Teatrul de Stat din Oradea.

DIPLOMA TEATRULUI DE STAT DIN ORADEA : Valeriu Oțeleanu, pentru rolul Tomescu din *Hardughia de Mircea Radu Iacoban*, Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Iași.

scurt
instituțional
rat, în ultim
seria colocviilor
niștilor teatrului, în
Manifestare cu profil u.
ada” teatrului scurt aduc
semnate, în ceea ce prive,
cît și practica artistică, lărgih. „Zilele
programatic aria posibilităților sî
lului și, într-o bună măsură, contri
la atragerea unor noi categorii de
tatori.

11 colective teatrale au participat în acest an la „săptămîină”, cu 13 reprezentații (două în afara concursului), prilej de multe satisfacții pentru publicul orădean, care a putut vedea spectacole de reală ținută, în majoritatea lor reprezentative, înglobînd aportul multor creatori. Interesant, variat, ispititor prin diversitate în primul rînd a fost afișul : de la *Occisio Gregorii...* (Teatrul „Bulandra”) — cariera scenică a acestui bătrîn text de teatru a debutat aici, la Oradea — la două piese scurte de clasicul rus Leonid Andreev (Teatrul de Stat din Oradea — secția română), de la „procesul-verbal” dramatic *Hardughia* de M. R. Iacoban (Teatrul Național din Iași) la dramatizarea unui text de publicista Oriana Fallaci (Teatrul Național din Tîrgu Mureș), de la un musical sui generis, debater pe teme etice, pentru tîneret, *Te voi păstra*, prelucrare scenică a unui roman de Fodor Sándor (Teatrul de Stat din Oradea, secția maghiară) la monodramele lui Aldo Nicolaj *Fluturi... fluturi...* și *Stop pe autostradă* (Teatrul Foarte

tean. Au luat cuvîntul numeroși participanți, dintre care spectatori, prieteni credincioși ai teatrului, regizori, scriitori, critici. Au fost analizate piesele, au fost puse în evidență meritele regizorilor, actorilor, scenografilor, s-au formulat observații critice. Cu deosebiri de nuanță, toți cei care au luat cuvîntul au subliniat progresul evident al colectivului reșițean, calitatea, în general bună, a spectacolelor. S-a scos în evidență faptul că momentul actual al teatrului reșițean se situează în continuitatea unei activități din ce în ce dinamică, lucru lesne de observat dacă celor „...dere repertoriul teatrului pe trale (Laurea... în urmă (Natalia gratuit (Preșul, Te... S-a remarcat că din Timișoara), simbol, inițiativă, cu-raclišerul, Teatrul de St... cele mai va-letantism în diversele c...diversă și în-montării (Te voi păstra, stilistic larg dintre viziunea scenogr...u, Antoaneta zantă, și interpretarea „S-a apăsărat certă, ilustrativă (Timp în...njoglu, Ste-Stat „Mihai Eminescu” di...vului artis-

Distincțiile au revenit, pri de mai zărilor de vîrf : Marele pr...numără și valului, acordat montării...stitute de rescul... — *Occisio Gregorii*, re publi-atitudinea creatoare față de...reponde-național, cultura teatrală și...pre exi-stilistică dovedite de realizat...ru artă, Alexandru Tocilescu (premi...de tea-rul — Dan Jitianu, costumel fost un Păslaru (premiat și ele), m...festării Herța (Diploma specială a... fi de Echipa de actori a făcut aici o teatre demonstrație de omogenitate și să tivă. Alt premiu important a...e cu-triței Illyés Kinga, sensibla in...is de admirabilei transpuneri scenice...rtele după Oriana Fallaci *Femeia ca...acția să rupă o floare* (regia, Kovács...ale scenografia, Kelemen Tamás Anu trul Național din Tîrgu Mureș). . apreciate spiritul caustic și dist. ironică manifestate în reprezentația... pe teme „romane” de Leonid Anc

* Inițiată de secția de critică teatrală a A.T.M., patronată de revista „Familia” și de Teatrul de Stat din Oradea și desfășurată sub egida Consiliului Culturii și Educației Socialiste, a A.T.M. și a Comitetului de cultură și educație socialistă-Bihor, în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”.